OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
JÁNA MAZÁKA
przedstawiona w dniu 14 czerwca 2007 r. [1]

1. Wniosek Landgericht Wiesbaden (Niemcy) o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w niniejszej sprawie dotyczy wykładni art. 5 ust. 3 lit. b) w związku z art. 5 ust. 3 lit. d) i załącznikiem III sekcja 4 dyrektywy Rady 75/106/EWG z dnia 19 grudnia 1974 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do objętościowego uzupełniania niektórych płynów w opakowaniach jednostkowych (zwanej dalej „dyrektywą 75/106" lub „dyrektywą") [2]. W szczególności sprawa ta dotyczy sprzedaży w Niemczech napoju „Baileys" pod postacią „Baileys Minis" w buteleczkach o pojemności 0,071 litra.

I — Ramy prawne

A — *Prawo wspólnotowe*

2. Dyrektywa 75/106 była kilkukrotnie zmieniana [3]. Artykuł 1 stanowi, że dyrektywa odnosi się do opakowań jednostkowych zawierających produkty płynne wymienione w wykazie stanowiącym załącznik III, odmierzane według objętości do celów sprzedaży w jednostkowych ilościach między 5 ml a 10 l włącznie.

1 — Język oryginału: angielski.

2 — Dz.U. 1975, L 42, str. 1.

3 — Zmieniona dyrektywą Komisji 78/891/EWG z dnia 28 września 1978 r. dostosowującą do postępu technicznego załączniki do dyrektyw Rady 75/106/EWG i 76/211/EWG w sprawie opakowań jednostkowych (Dz.U. L 311, str. 21), dyrektywą Rady 79/1005/EWG z dnia 23 listopada 1979 r. (Dz.U. L 308, str. 25), dyrektywą Rady 85/10/EWG z dnia 18 grudnia 1984 r. (Dz.U. L 4, str. 20), dyrektywą Rady 88/316/EWG z dnia 7 czerwca 1988 r. (Dz.U. L 143, str. 26), dyrektywą Rady 89/676/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. (Dz.U. L 398, str. 18) oraz aktem dotyczącym warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej (Dz.U. L 236, str. 33).

3. Motyw pierwszy dyrektywy 75/106 stanowi: „w większości państw członkowskich warunki konfekcjonowania w celu sprzedaży płynów w opakowaniach jednostkowych stanowią przedmiot bezwzględnie obowiązujących przepisów prawnych, różniących się między poszczególnymi państwami członkowskimi, co stwarza barierę w rozwoju handlu dotyczącego takich opakowań jednostkowych; powinno nastąpić zbliżenie przedmiotowych przepisów".

4. Motyw czwarty dyrektywy stanowi: „niezbędne jest ograniczenie, na ile jest to możliwe, objętości zawartości danego produktu, które są zbytnio zbliżone do innych objętości jednostkowych tego samego produktu, mogąc w konsekwencji wprowadzić konsumenta w błąd; mając jednak na względzie ogromne zapasy opakowań jednostkowych w państwach Wspólnoty, redukcja taka może być wprowadzana w życie jedynie stopniowo".

5. Motyw szósty dyrektywy 75/106 brzmi następująco: „ponieważ zbyt szybka zmiana w zakresie metod określania ilości przewidzianych w ustawodawstwie krajowym oraz organizacji nowych systemów kontroli, jak również przyjęcie nowego systemu miar stanowiłyby trudność dla niektórych państw członkowskich, w odniesieniu do tych państw członkowskich powinien zostać ustanowiony okres przejściowy; rozwiązanie to nie powinno jednakże wpływać hamująco na wewnątrzwspólnotowy handel w zakresie danych produktów ani utrudniać wykonania niniejszej dyrektywy w innych państwach członkowskich".

6. Artykuł 5 dyrektywy 75/106 z późn. zm., w zakresie istotnym z punktu widzenia niniejszej sprawy, stanowi:

„1. Państwa członkowskie nie mogą odmówić, zakazać lub ograniczyć wprowadzania do obrotu opakowań jednostkowych, które spełniają wymagania niniejszej dyrektywy w zakresie ustalania ich objętości, metod ich sprawdzania lub nominalnych pojemności, które zostały określone w załączniku III kolumna I.

2. […]

3. […]

b) Opakowania jednostkowe zawierające produkty wymienione w załączniku III […] [sekcja 4] mogą być wprowadzane do obrotu po dniu 31 grudnia 1991 r. tylko, w wypadku gdy ich nominalne pojemności odpowiadają tym wymienionym w kolumnie I niniejszego załącznika.

[…]

d) Bez uszczerbku dla lit. b) produkty wymienione w załączniku III sekcja 4 mogą być wprowadzane do obrotu na terytorium Irlandii i Zjednoczonego Królestwa w pojemnościach 0,071 litra" [4].

7. Wreszcie załącznik III sekcja 4 do dyrektywy 75/106 ustanawia, dla wyrobów określonych jako „wódki (inne niż objęte pozycją nr 22.08); likiery i pozostałe napoje alkoholowe; złożone produkty alkoholowe (znane jako „ekstrakty skoncentrowane") do produkcji napojów [(WTC pozycja nr 22.09)]", następujące objętości nominalne w litrach, w kolumnie I, jako dopuszczalne ostatecznie: 0,02 l — 0,03 l — 0,04 l — 0,05 l — 0,10 l — 0,20 l — 0,35 l — 0,50 l — 0,70 l — 1 l — 1,125 l — 1,5 l — 2 l — 2,5 l — 3 l — 4,5 l — 5 l —10 l.

II — Stan faktyczny, postępowanie i pytania prejudycjalne

8. Kwestie, których dotyczą pytania zadane w trybie prejudycjalnym zostały podniesione w związku z postępowaniem z zakresu nieuczciwej konkurencji toczącym się przed Landgericht Wiesbaden pomiędzy Schutzverband der Spirituosen-Industrie e.V. (zwanym dalej „Schutzverband") oraz Diageo Deutschland GmbH (zwaną dalej „Diageo").

9. Schutzverband jest stowarzyszeniem przedsiębiorstw i stowarzyszeń przemysłu napojów alkoholowych, mającym na celu kontrolowanie, a w razie potrzeby egzekwowanie przestrzegania właściwych przepisów obowiązujących w zakresie przemysłu spirytusowego w Niemczech.

10. Diageo jest niemiecką spółką zależną Diageo North America Inc., producenta napojów. W Niemczech sprzedaje ona między innymi piwo, whisky, gin i wódkę pod wieloma oznaczeniami handlowymi.

11. Od października 2004 r. Diageo sprzedaje napój „Baileys" w Niemczech pod postacią „Baileys Minis" w buteleczkach o pojemności 0,071 l (zwany dalej „produktem"). „Baileys" wytwarzany jest z whisky, spirytusu zbożowego, cukru i śmietany i ma 17% zawartości alkoholu. Produkty „Baileys" przedsiębior-

4 — W ramach licznych zmian do dyrektywy 75/106 art. 5 ust. 1 został zmieniony dyrektywą 85/10, a art. 5 ust. 3 lit. b) oraz art. 5 ust. 3 lit. d) zostały następnie zmienione dyrektywą 88/316.

stwa Diageo są wytwarzane i rozlewane w Irlandii [5].

12. Sąd krajowy zwraca uwagę, że „Baileys Minis" sprzedawane są również, bez dających się stwierdzić sprzeciwów, we Francji i w Niderlandach od września 2003 r. oraz w Belgii od czerwca 2004 r. [6].

13. Spór między stronami dotyczy tego, czy sprzedaż produktu (w buteleczkach 0,071 l) jest dozwolona w Niemczech.

14. Sąd krajowy stoi na stanowisku, że produkt „Baileys Minis" objęty jest załącznikiem III sekcja 4 do dyrektywy 75/106. Uważa on, że skoro wszystkie produkty wymienione w załączniku III sekcja 4 o pojemności nominalnej 0,05–10 l [7] mogą być sprzedawane wyłącznie w opakowaniach o pojemności wymienionej w kolumnie I załącznika III, opakowania o pojemności 0,071 l są co do zasady niedozwolone.

15. Jednak wyjątek przewidziany w art. 5 ust. 3 lit. d) dyrektywy 75/106 stanowi, że produkty wymienione w załączniku III sekcja 4 mogą być sprzedawane w Irlandii i Zjednoczonym Królestwie w opakowaniach o pojemności 0,071 l.

16. W związku z tym postanowieniem z dnia 23 listopada 2005 r. Landgericht Wiesbaden (regionalny sąd w Wiesbaden, dziesiąta izba cywilna) zawiesił postępowanie i zwrócił się do Trybunału o udzielenie odpowiedzi w trybie prejudycjalnym na następujące pytania:

„1. Czy art. 5 ust. 3 lit. b) akapit drugi zdanie drugie w związku z art. 5 ust. 3 lit. d) oraz z załącznikiem III sekcja 4 dyrektywy Rady 75/106/EWG z dnia 19 grudnia 1974 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do objętościowego uzupełniania niektórych płynów w opakowaniach jednostkowych […], ostatnio zmienionej na mocy aktu przystąpienia z dnia 23 września 2003 r., […] należy interpretować w ten sposób, że produkty, których opakowanie ma objętość 0,071 l, legalnie wyprodukowane lub wprowadzone do obrotu w Irlandii lub w Zjednoczonym Królestwie, mogą być również sprzedawane w pozostałych państwach członkowskich WE?

5 — Przy sprzedaży w Niemczech produkt określany jest na etykiecie jako „Original Irish Cream". Wyraz „likier" jest dodawany jako nazwa, pod którą produkt jest sprzedawany. Diageo wyjaśniła, że od 2002/2003 r. produkt jest produkowany i rozlewany w Zjednoczonym Królestwie.

6 — Rząd grecki wskazał ponadto na rozprawie, że „Baileys Minis" są sprzedawane również w Grecji od września 2003 r.

7 — Artykuł 1 ust. 1 dyrektywy.

2. Jeżeli na pytanie 1 zostanie udzielona odpowiedź przecząca, czy art. 5 ust. 3 lit. b) akapit drugi zdanie drugie w związku z art. 5 ust. 3 lit. d) oraz z załącznikiem III sekcja 4 dyrektywy 75/106/EWG jest zgodny z zasadą swobodnego przepływu towarów wynikającą z art. 28 WE i 30 WE?".

17. Schutzverband, Diageo, rządy grecki i belgijski, Rada i Komisja przedstawiły uwagi na piśmie. Na rozprawie w dniu 15 marca 2007 r. do wszystkich tych stron, poza rządem belgijskim, dołączył jeszcze rząd francuski.

III — Ocena

A — *Główne argumenty stron*

18. *Schutzverband* podnosi zasadniczo, że na pierwsze pytanie należy udzielić odpowiedzi przeczącej. Wynika to ze stosunku „zasada/wyjątek" zachodzącego pomiędzy art. 5 ust. 3 lit. b) akapit drugi in fine a art. 5 ust. 3 lit. d) dyrektywy 75/106, a także z ducha i celu tych przepisów. Zasadą jest, że produkty znajdujące się w załączniku III sekcja 4 są w pełni zharmonizowane, a wyjątkiem jest to, że jedynie Irlandia i Zjednoczone Królestwo objęte są wyłączeniem z art. 5 ust. 3 lit. d). Ponadto wyjątek ten ma zastosowanie „bez uszczerbku dla lit. b)".

19. W odniesieniu do drugiego pytania Schutzverband utrzymuje, że należy na nie odpowiedzieć twierdząco, gdyż zakaz sprzedaży ustanowiony w art. 5 ust. 3 lit. b) dyrektywy jest uzasadniony względami dotyczącymi ochrony konsumentów. Jeśli chodzi o środki harmonizacyjne, ogólnie uznaje się, że właściwe instytucje Wspólnoty mają szeroki zakres uznania, a zatem podlegają ocenie co do proporcjonalności jedynie w ograniczonym zakresie.

20. Zgodnie z uwagami Schutzverband zakaz nie jest oczywiście nieproporcjonalny. Ochrona konsumentów jest dopuszczalnym uzasadnieniem, jako że zgodnie z motywem czwartym dyrektywy powstała ona z myślą o ograniczeniu, na ile jest to możliwe, objętości zawartości danego produktu, które są zbytnio zbliżone do innych objętości tego samego produktu, mogąc w konsekwencji wprowadzić konsumenta w błąd.

21. *Diageo* zasadniczo utrzymuje, że aby art. 5 ust. 3 lit. b) w związku z art. 5 ust. 3 lit. d) i załącznikiem III sekcja 4 dyrektywy 75/106 był zgodny z prawem pierwotnym oraz z zasadami ustanowionymi przez Trybunał w wyroku w sprawie Cidrerie Ruwet [8], należy go interpretować w sposób umożliwiający, by produkty w opakowaniach o pojemności 0,071 l, legalnie wyprodukowane lub wprowadzone do obrotu w Irlandii lub Zjednoczonym Królestwie były również sprzedawane we wszystkich innych państwach członkowskich. To samo podnosi zasadniczo rząd grecki w swoich uwagach. W przeciwnym razie wyjątek, który nie ma ograniczenia czasowego, doprowadziłby do zamknięcia rynków krajowych i byłby sprzeczny z celem dyrektywy w zakresie harmonizacji, a także z dążeniem do rynku wewnętrznego. Ponadto każda inna wykładnia naruszałaby art. 28 WE i nie znajdowałaby uzasadnienia ze względów ochrony konsumentów.

22. Rząd belgijski podnosi zasadniczo, że właściwe przepisy stanowią, iż sprzedaż Baileys w opakowaniach jednostkowych o pojemności 0,071 l na terytorium innych państw niż Irlandia i Zjednoczone Królestwo jest niedozwolona. Jako odstępstwo, powinna być ona traktowana w sposób wąski. Rząd belgijski twierdzi, że w każdym razie, nawet jeśliby uznać zakaz zawarty w art. 5 ust. 3 lit. b) za przeszkodę w handlu wewnątrzwspólnotowym, byłby on uzasadniony względami ochrony konsumentów.

23. Rząd francuski zasadniczo podziela punkt widzenia rządu belgijskiego.

24. Komisja podnosi, że w obecnym stanie prawnym produktu zasadniczo nie wolno wprowadzać do obrotu we Wspólnocie poza Irlandią i Zjednoczonym Królestwem. Jednakże, gdy produkt został wprowadzony do obrotu w Irlandii i Zjednoczonym Królestwie, jego sprzedaż w innych państwach członkowskich nie powinna być ograniczona. W przeciwnym razie takie ograniczenie wykraczałoby poza cel wyłączenia i byłoby sprzeczne w zasadą swobodnego przepływu towarów.

25. Komisja utrzymuje, że zasada ta, właściwa dla art. 28 WE, obowiązuje nie tylko w przypadku braku harmonizacji ustawodawstwa krajowego, lecz także w razie gdy niezbędna jest interpretacja przepisów wspólnotowych ustanawiających wyłączenie w ramach pełnej

8 — Wyrok Trybunału z dnia 12 października 2000 r. w sprawie C-3/99 Cidrerie Ruwet, Rec. str. I-8749.

harmonizacji. Komisja podnosi, że w myśl art. 5 ust. 1 dyrektywy państwa członkowskie nie mogą — między innymi ze względu na objętości nominalne, znajdujące się w załączniku III kolumna I — odmówić wprowadzenia do obrotu opakowań jednostkowych spełniających warunki stawiane przez dyrektywę (tj. że produkt jest legalnie sprzedawany w Irlandii i Zjednoczonym Królestwie). Takie rozwiązanie uwzględnia fakt, że art. 5 ust. 3 lit. d) jest wyłączeniem od zasady ustanowionej w art. 5 ust. 3 lit. b). Ta wykładnia jest zgodna z wymogami swobodnego przepływu towarów i odpowiada woli ustawodawcy wspólnotowego. Nie ma zatem potrzeby udzielania odpowiedzi na drugie pytanie.

26. Rada zgadza się w wykładnią prezentowaną przez Komisję.

B — *Ocena*

27. Tytułem uwagi wstępnej pragnę zauważyć, że chociaż regulacje dotyczące opakowań jednostkowych mają oczywiście na celu wspieranie dostępu do rynku, mogą one jednak — jak pokazuje to niniejszy przypadek — nieco paradoksalnie prowadzić do sytuacji, w których ten dostęp może być faktycznie utrudniony.

28. Ponadto choć nie jest to istotne ratione temporis dla niniejszej sprawy, w dniu 25 października 2004 r. Komisja przedłożyła projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej zasady dotyczące nominalnych ilości produktów w opakowaniach jednostkowych, uchylającej dyrektywę Rady 75/106/EWG i 80/232/EWG oraz zmieniającej dyrektywę Rady 76/211/EWG [9]. Sama Komisja stwierdziła w swym wystąpieniu, że do przedłożenia wspomnianego projektu skłoniła ją złożoność istniejących regulacji obejmujących szeroki zakres produktów i że uczyniła to z jednej strony wobec „częściowo dobrowolnej" i „częściowo pełnej harmonizacji", a z drugiej strony w związku z wyrokiem Trybunału w sprawie Cidrerie Ruwet. Zawarte w projekcie przepisy przewidują daleko idącą deregulację nominalnych ilości, włączając w to „Baileys Minis".

1. Pierwsze pytanie

29. W pierwszym pytaniu sąd krajowy pragnie dowiedzieć się od Trybunału, czy

9 — COM(2004) 708 wersja ostateczna. Zobacz również zmieniony projekt z dnia 12 kwietnia 2006 r., COM(2006) 171 wersja ostateczna.

dyrektywę 75/106 należy rozumieć w ten sposób, że zezwala ona na to, by produkty w opakowaniach jednostkowych o pojemności 0,071 l, które na mocy wyłączenia zawartego w tej dyrektywie są legalnie produkowane lub sprzedawane w Irlandii lub Zjednoczonym Królestwie, były sprzedawane w pozostałych państwach członkowskich.

30. Zgodnie z art. 234 WE Trybunał dostarcza sądom krajowym wskazówek w ramach wykładni prawa wspólnotowego potrzebnych im do rozstrzygnięcia zawisłego przed nimi sporu [10]. Jedynie do sądu krajowego należy ocena, w świetle konkretnych okoliczności sprawy, zarówno niezbędności uzyskania orzeczenia w trybie prejudycjalnym celem wydania przez niego wyroku, jak i adekwatności pytań skierowanych przezeń do Trybunału [11]. Jednak na Trybunale spoczywa zbadanie w razie potrzeby warunków, w jakich sąd krajowy przedstawił wniosek w celu stwierdzenia swej właściwości, a zwłaszcza w celu ustalenia, czy wykładnia prawa wspólnotowego będąca przedmiotem danego wniosku pozostaje w związku ze stanem faktycznym i przedmiotem postępowania przed sądem krajowym [12]. Jeżeli okaże się, iż przedstawione pytanie w sposób oczywisty nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu przed sądem krajowym, Trybunał będzie zmuszony do umorzenia postępowania [13].

31. Moim zdaniem dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy nie ma potrzeby rozpatrywania kwestii produkcji produktu. Z akt przedstawionych Trybunałowi jasno wynika, że w niniejszej sprawie chodzi o to, czy produkt, który jest legalnie sprzedawany w Irlandii i Zjednoczonym Królestwie, może być również sprzedawany w pozostałych państwach członkowskich.

32. Artykuł 5 ust. 1 dyrektywy 75/106 ustanawia *lex generalis*, iż państwa członkowskie nie mogą odmówić, zakazać lub ograniczyć wprowadzania do obrotu towarów w opakowaniach jednostkowych zgodnych, między innymi z nominalnymi pojemnościami określonymi w załączniku III kolumna I. A więc jeżeli opakowanie jednostkowe towarów jest zgodne z nominalnymi pojemnościami wyszczególnionymi we wspomnianym załączniku, nie można się sprzeciwić ich sprzedaży ze względu na ich nominalną pojemność. Jednak art. 5 ust. 1 dyrektywy 75/106 nie wymaga w przypadku wprowadzania ich do obrotu, aby towary te koniecznie znajdowały się w opakowaniach jednostkowych o tych nominalnych pojemnościach.

33. Artykuł 5 ust. 3 lit. b) akapit drugi zdanie drugie [zwany dalej „art. 5 ust. 3 lit. b)”]

10 — Zobacz w szczególności postanowienie Trybunału z dnia 25 maja 1998 r. w sprawie C-361/97 Nour przeciwko Burgenländische Gebietskrankenkasse, Rec. str. I-3101, pkt 10.

11 — Zatem gdy pytania, z którymi zwraca się sąd krajowy dotyczą wykładni prawa wspólnotowego, Trybunał Sprawiedliwości jest w zasadzie zobowiązany do wydania rozstrzygnięcia (zob. w szczególności wyrok Trybunału z dnia 13 stycznia 2000 r. w sprawie C-254/98 Schutzverband gegen unlauteren Wettbewerb przeciwko TK-Heimdienst Sass, Rec. str. I-151, pkt 13).

12 — Chodzi o to, by Trybunał nie był zmuszony do wydawania doradczych opinii w kwestiach natury ogólnej lub hipotetycznej.

13 — Zobacz wyrok Trybunału z dnia 21 lutego 2006 r. w sprawie C-152/03 Ritter-Coulais, Rec. str. I-1711, pkt 15.

dyrektywy 75/106, w brzmieniu zmienionym dyrektywą 88/316 ustanawia *lex specialis* dla wódek, likierów i pozostałych napojów alkoholowych [14], zgodnie z którą mogą one być sprzedawane jedynie w opakowaniach o nominalnych pojemnościach określonych w kolumnie I załącznika III sekcja 4. Moim zdaniem przepis ten ma zapewnić, że aby sprzedawać je legalnie we Wspólnocie, opakowania jednostkowe likierów i innych napojów alkoholowych muszą być zgodne z jedną spośród ograniczonej liczby nominalnych pojemności wyszczególnionych w kolumnie I załącznika III sekcja 4.

34. Artykuł 5 ust. 3 lit. d) dyrektywy, również dodany dyrektywą 88/316, ustanawia wyłączenie, nieograniczone w czasie, stanowiące, że likiery i inne napoje alkoholowe mogą być ponadto sprzedawane w Irlandii i Zjednoczonym Królestwie, jeśli znajdują się w opakowaniach jednostkowych o nominalnej pojemności 0,071 l.

35. Ponieważ to stałe wyłączenie, wprowadzające dodatkową nominalną pojemność, wyraźnie odnosi się do Irlandii i Zjednoczonego Królestwa z wyłączeniem pozostałych państw członkowskich, powstaje pytanie, czy pozostałe państwa członkowskie mogą sprzeciwić się sprzedaży na swoim terytorium likierów i innych napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o nominalnej pojemności 0,071 l, pomimo iż są one legalnie sprzedawane w jakimś państwie członkowskim, czyli w Irlandii lub Zjednoczonym Królestwie.

36. Dyrektywie 75/106 z późn. zm., a w szczególności konstrukcji art. 5 ust. 3 lit. b) w związku z art. 5 ust. 3 lit. d) i załącznikiem III sekcja 4 brak jest moim zdaniem czystości legislacyjnej i rodzi ona trudności w zakresie zrozumienia i interpretacji takiego stałego wyłączenia. Sądzę, że ustawodawca wspólnotowy powinien zdawać sobie sprawę, że użycie takiej techniki legislacyjnej może sprawiać trudności interpretacyjne i jej unikać.

37. Skoro bowiem art. 5 ust. 3 lit. d) dyrektywy 75/106 z późn. zm. wprowadza stałe wyłączenie na rzecz Irlandii i Zjednoczonego Królestwa odnośnie do sprzedaży likierów i innych napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o pojemności nominalnej 0,071 l, można się zastanawiać, czy art. 5 ust. 3 lit. b) w związku z art. 5 ust. 3 lit. d) i załącznikiem III sekcja 4 kolumna I dyrektywy 75/106 wprowadza pełną harmo-

14 — W pełnym brzmieniu: „Wódki (inne niż objęte pozycją nr 22.08); likiery i pozostałe napoje alkoholowe; złożone produkty alkoholowe (znane jako „ekstrakty skoncentrowane") do produkcji napojów [(WTC pozycja nr 22.09)]", zwane dalej „likiery i inne napoje alkoholowe".

nizację, czy też jedynie częściową harmonizację nominalnych pojemności, zgodnie z którą likiery i inne napoje alkoholowe mogą być sprzedawane w WE. To według mnie ma bezpośredni wpływ na sposób, w jaki należy interpretować, a w razie potrzeby oceniać ważność art. 5 ust. 3 lit. b) w związku z art. 5 ust. 3 lit. d) i załącznikiem III sekcja 4 kolumna I dyrektywy 75/106.

38. W braku harmonizacji krajowych ustawodawstw art. 28 WE zakazuje w szczególności przeszkód w swobodnym przepływie towarów wynikających ze stosowania do towarów pochodzących z innych państw członkowskich, w których są one legalnie produkowane lub sprzedawane, przepisów określających wymagania, które te towary muszą spełniać, jak wymagania dotyczące na przykład prezentacji, etykietowania lub opakowania, nawet gdy przepisy te obowiązują jednakowo produkty krajowe i produkty importowane [15].

39. W przypadku częściowej harmonizacji, Trybunał orzekł w wyroku w sprawie Cidrerie Ruwet, że zasada ta ma zastosowanie do zakazu sprzedaży opakowań jednostkowych, które nie są objęte taką harmonizacją. W takim wypadku odmienna interpretacja oznaczałaby zezwolenie dla państw członkowskich na zamknięcie swoich rynków krajowych w odniesieniu do produktów nieobjętych przepisami wspólnotowymi, co byłoby sprzeczne z traktatowym celem swobodnego przepływu [16].

40. Jest oczywiste, że art. 5 ust. 3 lit. b) w związku z art. 5 ust. 3 lit. d) i załącznikiem III sekcja 4 kolumna I dyrektywy 75/106 z późn. zm. ma na celu ostateczne uregulowanie nominalnych objętości opakowań jednostkowych, zgodnie z którymi likiery i inne napoje alkoholowe mogą być sprzedawane we wszystkich państwach członkowskich. Przepisy te mają zatem na celu ustanowienie w pełni uregulowanego systemu, w którym wspólne regulacje całkowicie zastępują istniejące w tej dziedzinie przepisy krajowe, ponieważ według mnie w sposób wyraźny zakazują one państwom członkowskim wprowadzania krajowych regulacji odmiennych od wspólnych przepisów. To, że Irlandia i Zjednoczone Królestwo mają zgodnie z art. 5 ust. 3 lit. d) dyrektywy 75/106 możliwość sprzedaży likierów i innych napojów alkoholowych w opakowaniach o dodatkowej nominalnej pojemności nie zmienia moim zdaniem faktu, że kwestia ta została w pełni uregulowana na szczeblu wspólnotowym.

41. Zatem obecnie kwestia dotyczy tego, czy można interpretować dyrektywę zgodnie z art. 28 WE.

15 — Wyrok Trybunału z dnia 6 lipca 1995 r. w sprawie C-470/93 Verein gegen Unwesen in Handel und Gewerbe Köln przeciwko Mars, Rec. str. I-1923, pkt 12.

16 — Przywołany powyżej w przypisie 8, pkt 47.

42. Wystarczy przypomnieć w tym względzie, że, jak konsekwentnie orzeka Trybunał, przepisu prawa wtórnego, takiego jak art. 5 ust. 3 lit. b) w związku z art. 5 ust. 3 lit. d) i załącznikiem III sekcja 4 kolumna I dyrektywy 75/106 nie można interpretować w ten sposób, że zezwala on państwom członkowskim na nakładanie lub utrzymywanie warunków niezgodnych z traktatowymi zasadami swobodnego przepływu towarów [17].

43. Należy pamiętać, że swobodny przepływ towarów jest jedną z podstawowych zasad traktatu i Wspólnoty [18]. Trybunał orzeka konsekwentnie, że art. 28 WE ma na celu zakaz wszelkich przepisów, wprowadzanych przez państwa członkowskie, które mogą bezpośrednio lub pośrednio, rzeczywiście lub potencjalnie utrudnić wewnątrzwspólnotową wymianę handlową [19].

44. Co więcej należy zauważyć, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału, gdy akt wtórnego prawa wspólnotowego wymaga interpretacji, musi on być interpretowany, w możliwie najszerszym zakresie, w sposób zapewniający jego zgodność z traktatem WE i ogólnymi zasadami prawa wspólnotowego [20].

45. Ponadto Trybunał konsekwentnie stoi na stanowisku, że przy udzielaniu wykładni przepisu prawa wspólnotowego należy brać pod uwagę nie tylko jego brzmienie, lecz również okoliczności, w jakich został wydany oraz cel regulacji, których część stanowi [21].

46. W tym względzie należy przypomnieć po pierwsze, że dyrektywa 75/106 została wydana na podstawie art. 94 WE (dawnego art. 100 traktatu WE) dotyczącego zbliżania przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, które mają bezpośredni wpływ na ustanowienie lub funkcjonowanie wspólnego rynku. Po drugie, dyrektywa 88/316, za pomocą której dodano do dyrektywy sporne przepisy miała za podstawę prawną art. 95 WE (dawny art. 100a traktatu WE).

47. Ponadto środki przyjmowane na podstawie art. 95 WE mają na celu ustanowienie lub funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału środki takie muszą rzeczywiście mieć na celu

17 — Zobacz w szczególności wyrok Trybunału z dnia 9 czerwca 1992 r. w sprawie C-47/90 Delhaize et Le Lion, Rec. str. I-3669, pkt 26; wyrok Trybunału z dnia 2 lutego 1994 r. w sprawie C-315/92 Verband Sozialer Wettbewerb (tzw. „Clinique"), Rec. str. I-317, pkt 12; oraz wyrok Trybunału z dnia 11 lipca 1996 r. w sprawach połączonych C-427/93, C-429/93 i C-436/93 Bristol-Myers Squibb i in., Rec. str. I-3457, pkt 27.

18 — Wyrok Trybunału z dnia 9 grudnia 1997 r. w sprawie C-265/95 Komisja przeciwko Francji, Rec. str. I-6959, pkt 24 i wyrok Trybunału z dnia 12 czerwca 2003 r. w sprawie C-112/00 Schmidberger, Rec. str. I-5659, pkt 51.

19 — Wyrok Trybunału z dnia 11 lipca 1974 r. w sprawie 8/74 Dassonville, Rec. 1974 str. 837, pkt 5.

20 — Zobacz w szczególności wyrok Trybunału z dnia 24 czerwca 1993 r. w sprawie C-90/92 Dr. Tretter przeciwko Hauptzollamt Stuttgart-Ost, Rec. str. I-3569, pkt 11 i wyrok Trybunału z dnia 27 stycznia 1994 r. w sprawie C-98/91 Herbrink, Rec. str. I-223, pkt 9 wraz z przywołanym orzecznictwem.

21 — Zobacz w szczególności wyrok Trybunału z dnia 19 września 2000 r. w sprawie C-156/98 Niemcy przeciwko Komisji, Rec. str. I-6857, pkt 50 i wyrok Trybunału z dnia 14 czerwca 2001 r. w sprawie C-191/99 Kvaerner, Rec. str. I-4447, pkt 30.

poprawę warunków ustanawiania i funkcjonowania rynku wewnętrznego [22].

48. W szczególności nadrzędnym celem ustawodawcy wspólnotowego przy wydawaniu dyrektywy 75/106, jak wynika to szczególnie jasno z pierwszego motywu, było wprowadzenie zbliżonych przepisów w zakresie opakowań jednostkowych płynów, które w większości państw członkowskich stanowiły przedmiot bezwzględnie obowiązujących przepisów prawnych, różniących się między poszczególnymi państwami członkowskimi, w celu zapewnienia swobodnego przepływu tych produktów we Wspólnocie.

49. Moim zdaniem z powyższych zasad wynika, że byłoby to niezgodne z art. 28 WE, gdyby produkt, który został legalnie wprowadzony do obrotu w dwóch państwach członkowskich nie mógł być także sprzedawany w pozostałej części Wspólnoty. Omawiane przepisy, pomimo niejednoznacznej techniki legislacyjnej, która została użyta do ich stworzenia, ustanawiają stałe wyłączenie na rzecz Irlandii i Zjednoczonego Królestwa, pozwalające na sprzedaż w obu tych państwach członkowskich likierów i innych napojów alkoholowych w opakowaniach o nominalnej pojemności 0,071 l oraz również, według mnie, pozwalające lub otwierające furtkę do sprzedaży tych produktów w pozostałych państwach członkowskich.

22 — Wyrok Trybunału z dnia 5 października 2000 r. w sprawie C-376/98 Niemcy przeciwko Parlamentowi i Radzie, Rec. str. I-8419, pkt 83 i nast.

50. W świetle powyższego uważam, że prawidłowa wykładnia jest taka, iż pełna harmonizacja (oraz fakt, że załącznik III sekcja 4 kolumna I nie zawiera pojemności 0,071 l) w związku ze stałym wyłączeniem, o którym mowa w dyrektywie, skutkuje tym, że należy ją rozumieć w ten sposób, że produkty w opakowaniach jednostkowych o pojemności 0,071 l, które zostały legalnie wprowadzone do obrotu w Irlandii lub Zjednoczonym Królestwie, mogą być również sprzedawane we wszystkich pozostałych państwach członkowskich.

2. Drugie pytanie

51. Jak jasno wynika z postanowienia odsyłającego, drugie pytanie skierowane do Trybunału dotyczące zgodności dyrektywy z art. 28 WE i 30 WE pojawiłoby się w niniejszej sprawie jedynie wówczas, gdyby dyrektywy nie można było zinterpretować w sposób pozwalający na sprzedaż produktu w pozostałych państwach członkowskich.

52. Wobec odpowiedzi udzielonej na pierwsze pytanie, nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na drugie pytanie.

IV — Wnioski

53. Proponuję, by na pytania, z którymi zwrócił się Landgericht Wiesbaden odpowiedzieć w następujący sposób:

Prawidłowa wykładnia art. 5 ust. 3 lit. b) akapit drugi zdanie drugie w związku z art. 5 ust. 3 lit. d) i załącznikiem III sekcja 4 kolumna I dyrektywy Rady 75/106/EWG z dnia 19 grudnia 1974 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do objętościowego uzupełniania niektórych płynów w opakowaniach jednostkowych, zmienionej ostatnio na mocy aktu przystąpienia z dnia 23 września 2003 r. jest taka, że produkty w opakowaniach jednostkowych o pojemności 0,071 l, które zostały legalnie wprowadzone do obrotu w Irlandii lub Zjednoczonym Królestwie, mogą być również sprzedawane we wszystkich pozostałych państwach członkowskich.